

litin kunta
kirjaamo@iitti.fi

Viite: Lausuntopyyntö 7.4.2026

Asia: Kymijoen-Konniveden rantaosayleiskaava muutos, Lammaskorpi 142-422-22-94, litti

Rantaosayleiskaavamuutos kiinteistöllä Lammaskorpi (142-422-22-94) on edennyt ehdotusvaiheeseen. Kaavamuutoksella siirretään kaksi yleiskaavan mukaista uutta rakentamatonta rakennuspaikkaa olemassa olevan rakennuspaikan vierestä yleiskaavassa osoitettujen kolmen uuden rakentamattoman rakennuspaikan viereen.

Lahten museot/ Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 13.3.2026 päivätystä rantaosayleiskaavan kaavaehdotuksen aineistosta (Karttaako Oy) pyydettyinä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Viitaten 26.2.2026 antamaansa lausuntoon, museo edellyttää suunnittelualueen muinaisjäännösinventointia/tarkastusta osana kaavan selvityksiä. Viimeksi alue on ollut osa muinaisjäännösinventoinnin kohdealuetta litin kunnan yleisinventoinnin yhteydessä vuonna 2003. Tiedot ovat siten 23 vuotta vanhoja, eli vanhentuneet, ja on myös varsin luultavaa, ettei suunnittelualuetta ole koskaan tarkastettu arkeologin toimesta, vaikka sitä on topografiansa puolesta tulkittava varsin potentiaalisena erityisesti esihistoriallisen ajan kohteille - siihen viittaa esimerkiksi alueen läheisyydessä sijaitseva kivikautinen asuinpaikka (muinaisjäännösrekisterin kohde *Kaunissaari* 142010048). Vuonna 2003 suoritettu, noin kuukauden pituinen (3 päivää Kymijoen-Konniveden vesistöalueen rantakaavan alueen inventointiin), koko kunnan käsittänyt inventointi ei myöskään tarkkuudeltaan vastaa nykypäivän kaavainventoinnilta edellytettävää tarkkuutta. Sekä Alueidenkäyttölaki (132/1999, 9 §) että Muinaismuistolaki (295/1963, 13 §) edellyttävät maankäyttöhankeilta riittäviä selvityksiä myös kulttuuriperinnön osalta.

Kuten museo helmikuussa 2026 antamassaan lausunnossa esitti, arkeologisen inventoinnin/tarkastuksen voi tilata haluamaltaan arkeologian toimijalta. Lista arkeologian alan konsulteista löytyy Museoviraston internetsivuilta (kohta: *Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen*). Inventoinnin on täytettävä Museoviraston määrittämät laatuvaatimukset niin kenttätöön, dokumentoinnin kuin raportoinninkin osalta. Raportti suoritetusta valvonnasta on lähetettävä alueelliselle vastuumuseolle arvioitavaksi heti sen valmistuttua.

Kaavaselostuksen sivulla 20 ja vastineen sivulla 3 esitetään, että alueellinen vastuumuseo hoitaisi virkатыönään kaava-alueen tarkastuksen. Johtuen moninkertaiseksi kasvaneesta työmäärästä ja erityisesti siitä, ettei viranomaistyötä tekevänä tahona astuttaisi arkeologian alan konsulttien toimialueelle ja näin vääristettäisi kilpailua, museo on luopumassa kaava-alueisiin liittyvistä maastotarkastuksista, joita museo on aiemmin suorittanut pyynnöstä virkатыönään joillakin pienialaisilla, nopeasti tarkastettavilla kaava-alueilla. Museo hoitaa muiden viranomaistöiden yhteydessä kesän/syksyn 2026 aikana ainoastaan enää muutaman yksittäisen, aiemmin sovitun pienialaisen kaavatarkastuksen. Koska asiakohdan kaavahankkeessa on käytännössä kyse vain kahdesta rakennuspaikasta, museo voi samassa yhteydessä tarkastaa ne pyynnöstä viranomaistyönään. Tämän jälkeen museo ei enää tee kaava-alueisiin liittyviä tarkastuksia, eli vastaisuudessa inventoinnit on niitä edellytettäessä tilattava arkeologian alan konsulteilta. On kuitenkin huomattava, ettei museo voi luvata ko. tarkastuksen ajankohtaa/aikataulua yllä esitettyä tarkemmin. Tarkastuksen tilaaminen arkeologian alan konsultilta varmistaa hankkeen toteutumisen suunnitellussa aikataulussa.

Museo myös huomauttaa kaavakonsulttia siitä, että arvion muinaisjäännösselvityksen tarpeellisuudesta tekee ainoastaan siitä vastaava viranomaistyötekevä taho, Päijät-Hämeessä alueellinen vastuumuseo (Lahden museot) ja, ettei alueellinen vastuumuseo ole Museovirasto, joka vuonna 2003 suoritti (osin kunnan kustantamana) litin kunnan yleisinventoinnin (ks. kaavaselostus, s. 19 - 20, vastine s. 3).

Lopuksi: Museo tulkitsee muinaisjäännösselvityksen suorittamatta jättämisen olevan riittävä peruste valitukselle: museo ei tule puoltamaan kaavahanketta, jos hankkeeseen ei liitetä riittävän perusteellista muinaisjäännösselvitystä ja /tai sen tuloksia ei huomioida. Museo pyytää litin kuntaa toimittamaan kaavapäätöksen oikaisuosoituksineen välittömästi lausunnon antajalle kaavan hyväksytyksi tulemisen jälkeen.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Museo on 26.2.2026 antamassaan lausunnossa tuonut esille suunnittelualueen arvot sekä todennut, ettei rakennuspaikkojen siirrolla ole vaikutusta maakunnallisesti merkittävän maisema-alueen arvoihin. Rakennuspaikkojen siirto on sopusoinnussa voimassa olevan yleiskaavan tavoitteiden kanssa.

Museolla ei näin ollen ole kaavaehdotuksesta huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman suojelun osalta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

LAHDEN MUSEOT

Lahti City Museums

Lausunto

D/1568/12.03.02.03/2026

7.5.2026

Alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
arkeologi	Esko Tikkala
rakennustutkija	Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Lupa- ja valvontavirasto